

la un grad extraordinar de perfectiune, la care a prevenit în ultimele luni numai armata britanică. Armata franceză din timp de pace este dispărută față de puterile armatei din timpul războiului. Ea este sprijinită de splendoare în pe cordonate. Cătrele sale (câșt) o fracție de primul ordin. În orice moment ei pot să reconstruie o masă formidabilă de mai multe milioane de oameni. Armata germană, din contră nu este decât o amintire. Ea a pierdut întregul material, fără de care azi nu se poate da o luptă. Ba a pierdut mai mult; credința în sine însăși, deoarece cele mai bune trupe ale sale au fost învinse de Lefort. Armatele sale au fost respinse 60 km spre est de Rbin. Fără îndoială că militarii prusieni vor încerca să repeteze lovitura care a urmat bătăliei de la Jena. Mil de ofițeri și armatele aliate însă, cori stau la posturile lor, le supraveghează în câmp. Chiar dacă nu vor putea împiedeca formațiunile tactice, ei vor împiedeca cu siguranță reconstruirea materialului indispensabil de război de care Aliații dispun în abundență. Acesta ce-am văzut la parada militară din 14 Iulie la Strassburg a fost ultimul. Din punct de vedere militar, Germania este zdrobită.

Superioritatea politică a Aliaților

Din punct de vedere politic, Franța a pășit din rangul al patrician la rangul al doilea imediat după Rusia. În primul austro-german s'a prăbușit, și Germania s'a redus la frontierele sale etnice. Franța din contră, are perspectiva de-a se mări în 1935 cu teritoriul bogat al Sarr-ului, care cuprinde 600.000 locuitori repartizați pe 5000 km.² care întâi imediat în sistemul său vamal și financiar, și prin armare în domeniul său economic. Se știe că forța de atracție are un basin mizer pentru țările cari îl înconjoară. Este de prevăzut că basinul Sarr va funcționa ca un puternic magnet față de provinciile renane. Constituția liberă a unui stat intermediar lângă Rbin este o posibilitate a viitorului. Pe de altă parte, Luxemburg-ul a votat uniunea economică cu Franța, iar în jururile Eupen și Malmédy s'au realizat Belgiei. Această din urmă, la rândul său, pășindu-și neutralitatea, va fi cheia de sigur a alianței militare, politice și economice, cu republica franceză. Franța și Belgia, dacă vor ști să-și unească puterile și să dovedească paciență, vor juca un rol fașemant în valea Rinului. Dacă comparăm aceste realități și aceste perspective cu situația din 1914, trebuie să constatăm că s'a produs o ruptură de echilibru formidabilă în imperiul vast cuprins între râurile Meuse și Rbin și care joacă un rol de căpetenie în istoria civilizației.

Germania perde bogata provincie Alsacia Lorena, din punct de vedere economic perde Luxemburg-ul, Saar, Danzig, Memel și o mare parte a Prusiei occidentale, iar prin plebiscit li se va smulge desigur Silezia Superioară, o parte însemnată a Prusiei-orientale și Schleswig-ul. Ceea ce rămâne din Prusia orientală este un trunchi separat de grosul țării. Pe lângă aceasta războiului unul din pericolile cari amenințau Franța era faptul, că capitala sa se afla la 260 km. de garzioanele germane, azi, este orașul Berlin în situație critică de-a se afla la 180 km. depărtare de Polonia. Germania, slăbită în mod considerabil, nu mai posedă nici un aliat serios în Austro-Ungaria și în Balcani. Din contră, Polonia, Cehoslovacia, România și Jugo-Slavia sunt soldați credincioși ai Antantei.

Italia, în loc de-a se teme de garzioanele austriace instalate lângă lacul Garda, aproape în mijlocul șosului Po, își poartă azi grănicerul Tarvis aproape de Lubiana (Laibach)

Ceea-ce este mai tragic în situația Germaniei, este imposibilitatea de-a reveni asupra frontierelor din 1920 consacrate în mod solemn prin plebiscit organizat în condițiile cele mai bune de imparțialitate. Să ne reamintim de forțe, pe care plebiscitul din Niza și Savoia a dat-o anexiunilor franceze în 1860, un plebiscit bun valorează cât o armată puternică.

Superioritatea economică a Aliaților.

Din punct de vedere economic, Germania a pierdut, din preună cu flota sa comercială, cărbuni din bazinul Sarr și Silezia superioară și grănzile splendide din Polonia prusacă. În privința materiei prime, ea nu posedă în mod suficient altceva decât cărbuni, lemne și fosforitate. Pentru toate celelalte, ea este avizată la străinătate. În deprecierii valutei sale nu i permite să-și procure materialele prime și aromatele decât cu prețuri exorbitante.

În orașele mari și în centrele industriale din Nord, ghereția țărănească este slăbită prin lipsurile industriale.

Egocul grav suferit prin uitatul împrumut al Imperiului arată, că creditul său este zdrobit în măsură considerabilă. Cum Germania nu găsește bani pentru a reduce circulația fiduciară, care se urcă la un miliard și jumătate pe lună, va trebui să treacă vre-o douăzeci de ani, până ce cursul său va ajunge la 60-70 centime elevaționale. Franța și Italia vor afla cu siguranță mijloacele necesare pentru a reduce circulaținea fiduciară. Azi, țările a căror valută este ridicată, exploatează bogățiile acestora, a căror hârtie monetară este depreciată. Acesta este un fenomen a cărui putere ar trebui să se reducă chiar, deoarece amenință să sărăcească prea mult, în zec sau în 20 de ani, Europa centrală, care se expune în modul acesta bolșevismului.

Astfel din punct de vedere militar, politic și economic, Germania este complet nimicită. Ea nu mai cunoaște altă prosperitate, decât aceea a propagandei sale îndrăznețe, dela care nu o reține nici un scrupul.

Noul președinte al republicii franceze despre România

Alianța franco-română.

Conferința d-lui Paul Deschanell rostită la 28 Iulie 1917 la Sorbona.

Pentru a învedera sentimentele de căldă prietinie ale noului Președinte al Republicii Franceze, Paul Deschanell, față de România, reproducem în următoarele conferința d-sale rostită la 28 Iulie 1917 la Sorbona în fața Președintelui Republicii, și reprezentanților României și a unui public ales și numeros:

Domnule Președinte al Republicii. Doamnelor și Domnilor.

Ne-am înrunit aci spre a manifesta Româniai diagnosticul nostru frățesc.

În timp ce și în spațiul României și Franța, care sunt de același neam, au același ideal.

Între cele două concepții ce luptă între ele în acest război, disputându-și dominația lumii, de o parte, forța creatoare a dreptului — ceea ce în fond nu reprezintă decât instinctul veacurilor primitive — de altă parte, dreptul independent de forță și superior al acestuia — România, fiica genului latin, care în decursul secolelor a fost zidul însingurat al Europei mai întâi contra barbarilor, apoi contra Turcilor, și care prin curajul ei a salvat civilizația, era predestinată a lupta pentru cauza dreptului.

Prin însăși faptul că milicane de români se află încă sub apăsarea jugului străin, România ca și Italia ca și Franța, era sortită a apăra, nu spua principiul naționalităților — s'a dat acestui cuvânt prea multe înțeleșuri, care au servit a-i viola în momentul chiar când era invocată — dar dreptul popoarelor ca și al indivizilor de-a dispune de ei înșiși, adică ideea

revoluției franceze care este și la baza războiului actual, constituind marea-i sfântă.

Totuși câte dificultăți pentru România, înainte de a se anunța în luptă!

Grăzile lor întinse, expunându-și atacurile din toate părțile ale vecinilor, săpând pe înălțimi și pe puncte strategice; natura solului și produsele lor comuse din cereale și petrol pe care Rusia, ce experia a ceea ce produse, nu le putea cumăra și pe cari le vindeau în Austria și în Germania; telefericele lor cu veciuli dela nord, dela 1878, nevoia de a și procura materialul de război nou, care le lipsea, în fine originea înșuși a dinastiei lor...

D-lor, dați-mi voie să evoc în acest moment o amintire personală — Revăd, — sunt vine o cinci ani de atunci, — căsătele împăturite ale munților Sinalei și, coco sus, prietere brazi, cari și primăvara erau încă acoperiți de zăpadă și își reaminteau ziele de Crăciun, în reședința sa patriarhală, pe Regele Carol, Saveranul leal care își făcuse față de țara sa acceptivă întreaga sa datorie, fericit în ceea zi, El, prințul german, un Hohenzollern, fericit că povestește unui francez istoria emoționantă a unei victorii repurtate alături de vitorii noștri aliați, că mai glorioasă amintire a înțeleșii sale, laurii să dela Plevea.

Revăd de asemenea, în palatul dela Cotroceni, din București, pe Prințul nostru simplu, amabil, pe Prințesa plină de o grație strălucită și de milă, cât și pe copiii lor mădri, în care par că se imprimă frumusețea măreață anglo-saxonă, cu eleganța fină a Orientului latin.

Ce dramă sfâșietoare avea să turbure mai pe urmă această sufletul Mătrăului rege muri la adevăr din cauza nobililor sale scrupule. Tânărul Rege, la rândul său a suferit mult. B-a făcut în public confesiunea Sa durereasă și măndră, suportând în sufletul său lupta grea prin care a învâțat să se domine, reprezentând victoria tratată a unui om cinstit asupra simpatizilor sale de familie și a amintirilor afectuoase din copilărie, prin care se distinge vocea-i regală; pierdere tragică a prietenilor Sale, căci generali germani cari i-au învâțat teritoriul au fost colegii Săi de școală, camarazii săi, unii încercând a-l despăși în mod perfid de pomenul său, ceilalți vorbind despre dănzii cu mărinimie: „Nu știu dănzii, exclamă el, că datorile formează o erarhie pe care nimeni dintre noi n'o alege și că acela ce mi se impune are să apăr România, asigurându-i independența în prezent și mărirea în vitor.” Germanii spun: Germania mai presus de tot. Eu am spus: datoria mea mai presus de tot. România va merge până la capăt alături de scumpul ei Aliați. Sunt sigur că i-am arătat marea cale a distinelor ei istorice.

Astfel toate pledurile care stătuse la început în calea intervenției României au cedat în fața a unei forțe supreme: vocea șosului, strigătul frașilor subjugăți, glasul străbunilor ce odihnesc peste mușii, cauza sfântă a libertății a dreptului uman partur care s'au ridicat în cele două luni, popoarele democratice și liberale, contra forțelor de vicleg, de cucerire și opresiune. Izvor de glorie

Acțiunea bolșevicului Racovski contra României

— El afirmă că e în legătură cu socialiștii români. —

„Renașterea Română” publică o serie interesantă de informațiuni — unele de mare gravitate — asupra acțiunii bolșevicilor ruși.

Între altele scrie: „Lga pentru eliberarea popoarelor din Moscova are firește și o secțiune pentru România. Mai mult decât atât, în capitula republicii sovietice există un guvern „român”, prezidat de doctorul Racovski, care ca comisar al Ucrainei se consideră și șeful guvernului Basarabiei și României.

Racovski pretinde și astăzi că dispune de voiața întregă a socialiștilor români cu cari e într'o neîntreprită legătură. La dispoziția sa are o sumă de 20 milioane lei, precum și întreg tezaurul României, rămas la Moscova. Din aceste fonduri s'au cheltuit până acum cu propaganda în România peste 2 milioane de lei. Sumele de bani destinate propagandei acestuia trec în România sau prin Basarabia, sau prin Berlin, Viena și Budapesta. Bani sunt aduși de persoane sigure, cari nu pot fi bânuite de bolșevism sau socialism sau se trimi prin bănci pentru anumite persoane, cari deosemeni, nu pot da naștere bănueii că sunt în legătură cu guvernul din Moscova.

Persoane bine inițiate asupra modului de a lucra a lui Racovski, afirmă că a lihar printre socialiștii din vechiul Regat, fosti amici ai „comisarului pentru Ucraina” sunt persoane cari primesc subvenții lunare de 8-4 mil lei prin mijlocirea oamenilor acestuia.

Secțiunea Ligii pentru eliberarea popoarelor care privește România e împărțită în două: secțiunea pentru eliberarea Basarabiei, și secțiunea pentru introducerea regimului bolșevic în România.

Agenșii bolșevici din România caută să răspândească acum convingerea că Rusia sovietică nu va întreprinde nimic împotriva României, sperând o proletariatul român va deveni stăpân pe situație, de îndată ce victoria regimului sovietic în Polonia și în centrul Europei va fi un fapt îndoieșit. Adevărul este altul. Guvernul din Moscova va căuta să neutralizeze sau să zădărnicească o alianță a statelor vecine cu Rusia, pentru a lăsa în primul rând în Polonia. Din acest motiv Rusia sovietică caută să arate că n'are nimic împotriva României.

neperitur pentru familia noastră din Orient.

Din primele momente ale războiului, hotărârea d-lui Brătianu era luată în Sept. 1914, d-sa trata cu Rusia. Singura chestiune ce mai rămânea era alegerea momentului. Când trebuia să intre în acțiune? Iată ce se întreba primul-ministru român: Iată ce se întreba d-lui T. Ke Ionescu și partizanii săi, d-l Filipescu și aderenșii săi.

În zadar Puterile Centrale își înmăleau promisiunile și amenințările: nimic nu cinsti nici pe Rege, nici pe ministrul său în hotărârea lor. Iar, când, acum un an, armatele lui Brusiloff înceară ofensiva, rupând linie de granițe și recucerind Galșia Orientală, România ia rândul ei se avântă entuziasă.

Știți ce-a urmat; storjarea n'areafă a armatelor române lăptăd stogare cu Germania, Austria, Bulgaria și Turcia. Trupele române, pătrund mai întâi victorioase în Transilvania unde sunt primite ca armate liberatoare; dar cunând după acela vrăjmașul concentrasă mase imense de infanterie, cavalerie și artilerie: armatele ruse obăvire de chiar victoria lor jănate din nou de lipsa de munțiuni și întăzitate și oarecum paralizate de incuria birocratică a vechiului regim, nu pot sosi la timp; Muntenia este ocupată; românii învâț să cunoască barbaria germanilor și curajia lor și văd cu durere capitala lor căzând în mâinile vrăjmașilor.

D-lor popoarele se cunosc în momente de restricție, nici Regele, nici guvernul, nici poporul n'au avut vre-un moment de slăbiciune, mizeria era oribilă, toate comunicațiile erau tăiate; evidenșie se făceau lași; se părea că Euro-a întreaș se d-pătează și totuși nimeni nu se plângea.

La 27 Decembrie 1916, la Iuși di Brătianu exclamă: „Oricare ar fi suferințele noastre și chiar dacă n'as avea credința în victoria definitivă, credința pe care o păstrează intactă, încă și așa ceva convingerea că sacrificiile noastre nu sunt sterile, căei prin ele au intradus dreptul românilor în conștiința Europei.”

În fine vrăjmașul este opit la Galași; Moldova este salvată. Cu concursul misiunii franceze, comandată de generalul Berthelot, armata se reorganizează; virtușile războinice ale soldatului român sunt puse în valoare de războiul modern; înctul cu înctul materialul so-sește, așa încât azi, armata română reprezintă o armată instruită de experiența războiului și oțelită de suferința care va libera patria și va coopera la victoria Aliaților.

Iată ce a făcut România. Iată grunțurile pe care a avut a le învinge și nenorocirile pe care a avut să le suporte pentru a-și lua locul cuvenit în marea luptă pentru civilizație.

Ea a intrat în război în numele aceluiaș ideal de drept și de liberare a popoarelor care a adas în tabăra noastră pe America și care susține atât Rusia liberată cât și Anglia, Italia, Belgia, Serbia și pe vitorii și Grecia. În numele aceluiaș ideal Franța salută azi sora latină, care în momentele cele mai grele n'a disperat niciodată de victorie, pentru că nu vedea posibil ca până la urmă dreptul să nu triumfe și care a adas marea noastră cauză porțea ei de victorie și de durere.

Sămul meu domn ministru Labovary. D voastră, care și fost alți, în toman ca și d-nii Camillo Blondi și Saint Anlaire acolo, un preșos colaborator la opera comună, săzeși sub auspiciile Președintelui Republicii și în prezența d-lui Albert Thomas, ministru al armamentului, a cărui căătorie în România a fost atât de folositoare, armata franceză care e reprezentată de un glorios mutilat

de la Marna, de generalul Malletto și de marli și iubiiți soldați, generalul Paul, amiralul Fournier, generalul Brugere și de Laeroix, vă va remite, pentru armata română stindardul lui Ștefan cel Mare, pe care trupele generalului Sarrafi l'au regăsit la Muntele Athos.

Am impresia că în acest moment de-așiv pentru istoria D voastră și a noastră, întreg trecul D voastră glorios ca și toată nenorocirea sublimă pe care o suportați de optsprezece veacuri se înalță în fața noastră; toți eroii D voastră, căzuți nu numai pentru libertatea lor ci și pentru libertatea noastră a tuturor, se ridică aceluși în armata română refăcută, patria D-v. Incununată de noi fapte de arme strălucite, iar în armata noastră — armata de la Marna, de la Yser și de la Verdun — Franța nemuritoare, Franța de la Portiers, de la Bouvines, de la Reims și de la Valmy.

De aci din vechea și scumpa noastră Sorbona, de pe muntele sfânt, de pe în capota științei și artelor, de unde genul francez scole fatregi a împrășiat droptatea asupra lumii, simșim, o Românie! avânturile inimii tale generoase, în care curge acelaș sânge ca și al nostru.

Ai trecut într'un landou aseară...

Ai trecut într'un landou aseară, Tristo, pe sub geamurile razei... Cui-a vechii tale primăveră, Ai trecut într'un landou aseară, Orbitoare în mătașuri și inele...

Ai trecut... Și'a urma ta doar praf, A rămas pe ulița deșartă. Ai trecut peste viaș-mi moartă, Cum treceai prin norii suri de praf, Cu plutoaș pe ulița deșartă...

Ai trecut într'un landou aseară Și-mi părea că mergi la cimitir — Aruncați din geam un trandafir, Aruncați un roșu trandafir — Și-l călcați caii la copite — Și landoul, când trecea aseară, H. Cotruș

Concertul Cioroabea

Am avut alaltăseară o surpriză pe care nu ne-o puteam închipui, dacă artistul Cioroabea n'ar fi fost în stare să ne dea dovada pe care ne-a dat-o. Ne-a arătat anume că fluierul, acel simțu povestitor al durerii colnelor românești, e capabil să prindă și să cânte cu aceeași dibăcie artistică și bucuși de muzică clasică. Închipuiți-vă bunăoară părți din Traviata, Trăvatore etc. executate din fluier. S-ar părea ridicol, dacă n'al avut ocazia să-l ascuți pe artistul Cioroabea. Variaținea tonurilor și toate nuansările muzicale cu cari dănsul și-a executat programul bine ales, nu te lăsa să crezi că ai pe scenă un simplu fluier, dacă ochii nu ție-se oareu pe instrumentul fermecat al artistului.

Acelaș succes răsplătit cu aceeași aplauze l-a avut artistul Cioroabea și în executarea pieselor muzicale cu cavali și cu voaja de mestecăzu. Cea din urmă mai ales a fost pentru brașoveni o surpriză de necrezut, ceea-ce ridică cu atât mai mult meritul artistului.

Cântecile ascutate cu vocea ca și cele câteva declamațiuni au fost găstate de public cu aceeași plăcere.

Din parte-ne nu putem decât felicita pe d-l Cioroabea de prestațiunile d-sale artistice. Îi dorim tot succesul și pe mai departe, îndemnând căi mai mult public să-l întâmpine la decursul turneului său prin Ardeal.

— FOILETONUL GAZETEI TRANSILVANIAI —

Din poveștile mizeriei

De Augusta Rubenescu.

I. Prăjitura.

Nu-mi mai aduc bine aminte dacă s'a întâmplat la N. N. ori la X. Y. E tot una însă că această mică și poznașă întâmplare, pentru care întodeauna se putea să plâng, se petrece în casa foarte multor N. N. și X. Y. Iată cum stă lucrul: N. N. și X. Y. cari pot fi muncitori ori pot fi funcționari, sunt de tot calici. Faptul, că la N. N. se cântă la pian, iar mușșii la X. Y. sunt poștiți în odaia provăzută cu mobilier de catifea, să nu zădă în eroare, deoarece locul de frunte dela masa de lux a multora li ocupă sârăcia cea cu vestiminte de catifea și stomacul gol.

La N. N. și X. Y. se prânzește și se cineașă întodeauna mai puțin de cât ar fi de ajuns. Și fiind măucarea cu puțină unsoare, fără carne și sârăcicioasă, vai, ce indispoși o mai mânăncă! Și vecinie aceeaș ciorbă în colorii în care abia de dragul variației se mai mestecă și alte verdețuri și legumi câteodată.

Mai ajung, afară de acestea, și puține poame din când în când, (până ce sunt încă verzi ori petrecute de coapte) ori puțină carne la masă Prăjituri însă nici odată. De câte ori însă vre-o afacere a-

nevoasă ori dorul de a le face vizită te-ar duce la el, pe fiță de masă coctată și sârăcicioasă a lui N. N. Intocmai ca pe măsulul mătoșos de damast al lui X. Y. apar numai de-cât cununțele de vanilie, prăjiturile de alune, ori alte la fel. Și acestea defilează apoi pe dinălăta fiecăruil musafir și în fiecare anotimp deopotrivă; iar ca va va, pe ger ca în timp de furtună.

Prăjiturile și torta paradează în mijlocul mesei, iar înaintea lor tale-rașe de sticlă ori porțelan, în proporția numărului oaspeților prezenți.

Dacă umbli musafiri mai cumpătați ori slabi de stomac la casă, atunci cununțele de vanilie s'ajung pentru un sezon; iar când unii mai buni de stomac au devastat totul, stăpâna casei de loc se îngrijește de prăjiturile proaspete.

Flindcă la noi în vecl nu se găte prăjiturile — se laudă d-na N. N., — iar noi ne așteptăm oaspeții plăcuți întodeauna cu ceva dulcețea — accentuează d-na X. Y.

Musafirii nici nu observă, ori nu le pasă, că pe sama casnicilor de obicei nu sunt puse farfuri la masă, iar unde se pun, acolo abia ating prăjiturile.

D-na N. N. și d-na X. Y. explică musafirilor câte odată motivul:

— Hălele aceștia de copii se indoapă deja la prăz cu prăjiturile — și ele — iar buciua își crăță stomacul, căci așa o biată bătrână trebuie să se păzească!

Imi aduc aminte, că la șirele de introducere vi-am promis o încălță-torioară. O istorioară care probabil să se fi întâmplat și d-Voastră:

Cu ocaziunea unei vizite, amabila doamnă a casei m'a condus la masa agerment. Am găsit din fela de clocolată, dar buciua mi s'a oprit la moment la gât, când am observat, cum patru grăi mici goale de copil cască întocmai ca patru vrăbiori flămânzi către mine, iar buciua privește cu ochii galeși din colțul odăii spre prăjitură. Ei însă nici n'au gustat măcar, deoarece „copiii” le stăcă dulcețea prea multă, iar buciua nu poate dormi, dacă își prea îngreunează stomacul.

Jumătatea felloșilor de tortă am lăsa'o atunci pe farfurie și la scurtă vreme am luat adio dela cel din casă. După câte-va momente însă, când m-am retras după pompadurul uitat, amabila stăpână cu gră uzeia ce ascunde comori, înclua într'un delap prăjiturile. Cel patru copii se încăerară d-la binete asupra bucățelei de tortă lăsată de mine, iar buciua clugulea cu degetele-i zbărcite și tremurânde sfărâmurile resfratate de pe masă.

II. Carnea

Bieșii oficanșii, Intelctualii slab plă-

țiți, săptămăna înt eșă, unecri săpătămâni de-arândul nu mânăncă carne. Câte odată — în cazul cel mai bun Daminea — totuși se întâmplă să ajungă și el la carne. Să nu cumăgeți la ceva curcă de culoarea untului, la pu roz, ori la alte felii proaspete și roșii de carne, cari se prefă în friptură apetitoare.

Femeia aduce acasă o bucătu de căcarat suriu ori o bucătu vânoasă și stătută de carne, o frige în puțină zeamă abia unsă. O pregătește pentru timpul, când i se reiațoarea șosului dela ofițu. Dumănea din cafeana. Că oiașii mici și flămânzi se satură până atunci cu pâine muțaiă în ceapă friotă în puțină unsoare și astfel pot — fără a plânge — să privească, cum înghite tatăl lor carnea, cum sugă oasele și cum curățea cratița unsoaroasă cu o bucătu de pâne.

O, de ar uita barom odată să curțea cratița de unsoare! — cugetă în sine copiii cu inima îndurerată.

Laco nelor vrăbioare însă nici odată nu le trece prin gând, că mamei-am luat adio dela cel din casă. După câte-va momente însă, când m-am retras după pompadurul uitat, amabila stăpână cu gră uzeia ce ascunde comori, înclua într'un delap prăjiturile. Cel patru copii se încăerară d-la binete asupra bucățelei de tortă lăsată de mine, iar buciua clugulea cu degetele-i zbărcite și tremurânde sfărâmurile resfratate de pe masă.

III. Fructe de iarnă

Afară cade zăpada mătoșoasă. Ramurile pomilor sunt acoperite cu mici și pufoase mantile de neș, iar vița de vie doarme despolată de frunze sub pănănt. Prin atmosfera domoală a prăvăliilor de delicatețe plutește respirul

dulce al fructelor proaspete. Pe stelușele cu oginzi se înșără pore aurii, mere de purpur închis și pepeni cu miez verde, ear în coșerile împletite sunt așezăți strugurii delicați și porțocaele cu miezul roșu și răcoritor.

Dl. N. măcelar, îmbogățit în urma prețurilor „mici” de carne, privește săl și cu greață peste imeasul fructelor și cu fața plăcșită comandă aproape un car din ele pentru jorul de după a ceai. În acel moment ușa se deschide timid și în prăvăle intră cel mai umil musterlu al măriei sale: dl X de prof. sione funcționar. Printre brazdele feței trase și oțelile strălucite zăpăda topită asemenea unei lacrimi, iar parșiusul subțire de toamnă înă în el acoperit cu o pătură groasă de zăpadă. Când observă figura impunătoare și bine nutrită a măcelarului, o salută cu adincă venerațiune, apoi cam jenat, confus și stângaciul își alege un măr, o pară și un strugurel, și desperat le strănge printre degetele-i învicișite de frig.

Dl N observă malțioș și cu sprăucele încrețite această risipă și își trage buzele cu băjocură când figura umilă trece împletindu-se pe dina utra lui. Iar în decursul jorului de după amăzi, la mijlocul prietenelor bine nutritre ale soției sale, nu odăta surăde în sine când își aduce aminte de figura umilă, care însă n'are prăuzit azi, pentru că d'n prețul pranzului să poată cumpăra acele fructe scumpe, copilului său beluav de moarte.

IV. Cel mai sărăntoc

Între vitrinele căuștuite cu șuncă — esp de operă — afuțată, cu ghirlande de cărnăși, cu pastete și cu o masă spumoasă de untură, stă pe pripșă proprietarul prăvălii.

Pe bunul om cu șorțul alb, greu ca de o mașă și jumătate, l-a apucat un spasm filantropic și din motivul acesta arunca un cărnăși turțit cănelui ce tânăle pe dinăntea boltei.

Cănele bine-nutrit, cu lăna scilpicioasă, iar în jurul grumazului încluc cu țăr țicrat artistic, mirosi cărnășel și lășă acolo.

În momentul acesta un văgabond descălț și sbârliț se aruncă asupra cărnășului, li ascușe printre sdrențele snle, și o tull la fugă.

Milosul proprietar înșără din răsputeri și fața i se acoperie de roșeață dar fiind-că spasmul de marimime îl mai căznește luca, aruncă cănelul o limbă afumată și stătută.

Cănele dă ofenzat din coadă și privește indiferent buciua ce l-a căzut în pulbere. Tot-atunci, de dincolo de drum, un funcționar slab, plăcșit, dar în străie domoștegi; cu ochii ce-i scilpeau de foame, cu buzele uscate, cu gura căscată și aproape rânind se înholbă spre carne. Fîind luca străda prea împoporată și deose-ce nici p oprietarul prăvălii nu se mișcă de pe pripșă, ei porni cu punniți spasmoidice înclucștați mai departe, văzându-și de drum.

Cercetări în popor

Cum trăiesc țărani

Cine se gândește care la milioane de nevăști, cari pe vreme de viscol, frământă nănoarea căutând o bucișcă de lemn pentru foc, sau o baniță de făină pentru un codru de pâine? Cine se gândește la viața sceașta nobilă și curată, nepătată de vicii, pe care însă, frigul o îngheață, boala o atacă cu învențurare, cîci într-o atmosferă gler, într-o cămăruță cu două ochiuri de geam sînt grinda peretelui, să locuiească 8 sau 9 însi, când sora niciodată nu le dă căldură îndesajune, când soarele, niciodată nu pătrunde în interiorul mucegălit al odăii, cum s'au nu se stîngă de timpuriu făcîndu-și vâltoare, lăsați la furia cămătarilor streini, care cumpărînd păderile noastre de la clocoi, iau și cea din urmă lețcaie din prînga țăraniului pentru un car, două de lemne?

ranul ară tot cu plug vechi și face brarda în față și samănă cum se pricepe el? Cine se gândește oare să-l facă înlesniri țăraniului? El vede foarte bine că atunci când nevoile îl strîng de gât, nu se arză nici un binefăcător. Acum, pe vreme de iarnă, țăraniul nu are lemne; dar clocoii au păduri, însă nu le pun în vânzare, căci, vor distrugera țăraniilor, care le-au împărțit moștile. Pe vremea asta grea, țăraniul duc mare lipsă de sare și de gaz. Să vedem dacă poate cineva dela oraș, să-și piecătească mîncarea fără sare și să vedem dacă fiecare orășean care se spropie de conducătorii sui puși, nu are în cămara lui bidoane mari cu gaz și sare cu drobii de sare. Ei, bine... acești țîrgovenți speculează pe țărani, căci le dă pentru o găină, două kgrame de sare prin urmare, cumpără acum cu un leu găina cum nîc în timpurile cele mai bune nu se găsea.

Sesiunea Conferinței de Pace terminată

Cînd se va întruni Consiliul Ambasadorilor

Lyon 22 Ianuarie. Consiliul suprem al aliaților s'a întrunit Miercuri dim. la Quai d'Orsay sub președinția d-lui Clemenceau. D-l Clemenceau a cedat locul d-lui Millerand, părăsind sala de ședințe.

dez pentru omagiul adus Franței. Măsu-l a declarat că seful delegațiunii noastre marchizul Saloni și ar fi fost încă la Paris și ar fi fost cel dintîi care să exprime mulțumirile și sentimentele sale de profundă simă pentru d-v. În locul său sînt fericiți să mă alătur cu districții reprezentanți ai guvernelor aliate și asociate, pentru a mă face pe lângă d-v. interpretul poporului japonez.

Lyon, 22 Ianuarie. — Pentru ultima oară Marș seara, d-l Clemenceau a deliberat la Quai d'Orsay cu d-nii Lloyd George și Nitti și ceilalți membri ai Consiliului Suprem. A avut loc un schimb de discuțiuni mișcătoare. D-l Lloyd George și pe urmă d-nii Nitti, Matsui, ambasadorul Japoniei și Wallace, ambasadorul Statelor-Unite și-au luat rămas bun de la președintele Conferinței păcii care nu mai este plenipotențiar, începînd de ieri.

Carnation 22 Ianuarie. — Lloyd George a adus un glorios tribut serviciilor lui Clemenceau la întîlnirea de ieri a consiliului suprem cînd spune: „Privesc drept cea mai mare onoare din viața mea, să am avut privilegiu a participa la opera acestei conferințe prezidată de un așa eminent om de stat ca Clemenceau. Este sigur de sentimentul profund al simlei și a admirației care-l păstrează țara mea, și la gândul că pe viitor nu va mai fi între noi, simt profunde regrete.

INFORMAȚIUNI

Știri baze dela Paris. D-l prim-ministru Vaida-Voevod a scris d-lui St. Pop, ministru interim la președinția consiliului. D-l St. Pop a comunicat, în ședința consiliului de miniștri că știrile dela d-l Vaida dau loc celui mai sănătos optimism. Avem dreptul să credem într-o îmbunătățire reală a situației României la Paris.

Căți locuitori are Clujul. După informațiile ziarului „Uj Vitag” orașul Cluj are numărul 150,000 locuitori, de două ori atât ca pe vremea, d-nre crii 35,000 ar fi Români. Tot după statistica lui „Uj Vitag” Clujul a numărat sub stăpînirea ungurească deabia 10,400 locuitori români.

Consiliul suprem a dat un ultimatum Serbiei ca să răspundă în 4 zile dacă acceptă sau nu soluțunea în chestia Fiume. Dacă nu va accepta, se va aplica tratatul dela Londra din 16 Aprilie 1915.

Memții despre Deschanel. În numărul de ieri al ziarului nostru telegrama apărută sub titlul de mai sus, s'a tipărit în urma unei greșeli la paginaj, în mod eronat, adăugându-se la sfîrșit trei rânduri din o alta telegramă. Textul corect al telegramii este următorul:

Consulul suprem a dat un ultimatum Serbiei ca să răspundă în 4 zile dacă acceptă sau nu soluțunea în chestia Fiume. Dacă nu va accepta, se va aplica tratatul dela Londra din 16 Aprilie 1915.

Un mare cont-abandă de coeane și lei. În gara Craiova au fost prinși unghuri Eugen Polidon și Carol Sebest, cari auveau cu ei un milion cincizeci de mii coroane și 85 mii lei. După la comisarul nu declarat că sînt trimși de „Ungarische Creditbank” din Timișoara și a-și depune la București. Al treilea asociat a fugit și arseși relaxat, să-și spună numele. S'au cerut relațiuni telegrafice dela Timișoara.

Inspectorul de la Ardeal. Blurul presei din Cluj ne comunică, că d-l Emil Isaac a fost numit inspector al teatrelor pe întreg teritoriul administrat de Consiliul dirigent. D-sa a deșis jurământul înaintea d-lui Dr. Tiberiu Brediceanu, șeful resortului ocrotitorilor sociale și și-a luat postul în primire.

Societatea „Mărăștii” filiala Brașov împreună cu societatea „Carminii” mulțumesc pentru suprasoldurile făcute cu ocazia petrecerilor din 13 Ianuarie 1920, d-lor Maior Coliban 200 cor., dl Carol Kenyars 110 cor., Dr. Magaly 110 cor., dl S. Hantz 100 cor., Petru Pavel 100 cor., dl Const. Po. oviciu 100 cor., d-na Socaci 100 cor., d-na Matyas 100 cor., dl Ladislau Kiraly 70 cor., d-nii Cel. Benja 60 cor., Dr. Brekner 60 cor., B. Kalmay 60 cor., Dr. K. Sibel 60 cor., dl Ioan Petring nr. 50 cor., dl Rozner 50 cor., Rodolf Aronson 50 cor., dl A. Deutsch dir. de bancă, 50 cor., dl Maxim Goldsman 35 cor., dl Andor Hollosi d.r. de bancă 30 cor., M. Brosk 30 cor., Arnold Adler 30 cor., H. Izsak 20 cor., d-na Henrida 10 cor., dl Saru 10 cor.

Reorganizarea consuliului C. F. R. Am dat la vreme amănunte asupra reorganizării magazinului de consum c. f. r. cum și discuțiunile avute în acest scop. Sămbătă discuțiunile au continuat la direcțiunea generală. S'a lucrat la elaborarea statutelor organizării aprovizionării personalului ceterist. Au luat parte la consfătuire d-nii C. Stănescu, sub-director general C. F. R. rg. N. Rădulescu, delegații sindicatului general național și al atelierelor. S'a hotărât organizarea unui nou serviciu al consumului la care direcția generală va interveni cu capitalul și administrația va fi îndepărtată prin delegații de întregul personal C. F. R.

Societatea „Mărăștii” filiala Brașov împreună cu societatea „Carminii” mulțumesc pentru suprasoldurile făcute cu ocazia petrecerilor din 13 Ianuarie 1920, d-lor Maior Coliban 200 cor., dl Carol Kenyars 110 cor., Dr. Magaly 110 cor., dl S. Hantz 100 cor., Petru Pavel 100 cor., dl Const. Po. oviciu 100 cor., d-na Socaci 100 cor., d-na Matyas 100 cor., dl Ladislau Kiraly 70 cor., d-nii Cel. Benja 60 cor., Dr. Brekner 60 cor., B. Kalmay 60 cor., Dr. K. Sibel 60 cor., dl Ioan Petring nr. 50 cor., dl Rozner 50 cor., Rodolf Aronson 50 cor., dl A. Deutsch dir. de bancă, 50 cor., dl Maxim Goldsman 35 cor., dl Andor Hollosi d.r. de bancă 30 cor., M. Brosk 30 cor., Arnold Adler 30 cor., H. Izsak 20 cor., d-na Henrida 10 cor., dl Saru 10 cor.

Reluarea muncii în fabrica de tutun din Timișoara. Din Timișoara se comunică, că fabrica de tutun din acest oraș va primi în curînd mașini și o cantitate de tutun turcesc, pentru a-și relua activitatea. Deocămădă se va fabrica numai țigarete.

Med. univ. Br. Carl Flechtenmacher sen. medic pentru boale femeiești, fost medic de spital, ordinar în ficare zi, atîră de sîrbători și Dămănești dela orele 11 jum.—1. Brașov, Str. Castelului Nr. 108.

Se caută funcționar de birou și un om de serviciu. A se adresa la Administrația ziarului.

Bibliografie. A apărut: Z. Sandu: Insemnări din zorii învierii naționale, Sibiu, editura librăriei Săteanului. Frețul 4 Lei.

Inaugurarea Universității din Cluj

Programul serbărilor inaugurării

— Prin fir telegrafic dela Ag. „Dacia” —

Cluj. Profesorul dr. Nicolae Minovici, comisarul serbărilor inaugurării universității din Cluj, primind pe reprezentantul Ag. „Dacia” i-a comunicat programul oficial.

Cluj. Profesorul dr. Nicolae Minovici, comisarul serbărilor inaugurării universității din Cluj, primind pe reprezentantul Ag. „Dacia” i-a comunicat programul oficial.

Politice

„Epoca” — ziarul internatist de bunul dinamic și cristian în ar Nicolae Filipescu, azi însă sub o conducere în țară cu toate caracteristicile teretel și clocoșismului — își bate joc de țărani și de ministrii Minovici.

„Epoca” — ziarul internatist de bunul dinamic și cristian în ar Nicolae Filipescu, azi însă sub o conducere în țară cu toate caracteristicile teretel și clocoșismului — își bate joc de țărani și de ministrii Minovici.

Cei ce trebuie să plece din Brașov

— Prima listă —

- Szántó János, funcționar, str. Fântâni Nr. 4. 2 odăi 1 bucatărie. Oppenheimer Hugó, funcționar, str. Aței Nr. 2. 2 odăi 1 bucatărie. Kubányi János, Dir., școlar, str. Pietăriei Nr. 7. 3 odăi 1 bucatărie. Werner Gyula, tîniehigiu, str. de mijloc Nr. 87. 1 odaie. Spöner Reinát, comerciant, str. Gării Nr. 40. 2 odăi 1 bucatărie. Maximilian Schiesser, funcționar, str. Sf. Ioan 22. 4 odăi 1 bucatărie. Sára András, Dir. școlar, str. Bartolomei Stupini 116. c. 1 odaie. Szabó András, serg. major, str. Livadia poștel Nr. 14. 1 odaie 1 bucatărie. Péter Antal, serg. major, str. Fântâniei Nr. 34. 1 odaie 1 bucatărie. Dr. Killyényi Loránd, procuror, str. Fântâniei Nr. 84. Bartók Lajos, pantofar, str. Furcilor Nr. 13. 1 odaie 1 bucatărie. Mittich József, fost președinte de tribunal, str. Gării Nr. 70. 4 odăi 1 bucatărie. Vass Lajos, pantofar, str. Porții Nr. 6. 1 odaie 1 bucatărie. Pacsirszky Alajos, pîlărier, str. Spitalului Nr. 27. 1 odaie. Frankenberg József, agent comercial, str. Neagră Nr. 4. 1 odaie. Barca József, croitor, str. Porții Nr. 25. 4 odăi 1 bucatărie. Abrambrun N. Odabasassitch Jossa, soșie de căpitan, str. Furcilor Nr. 5. 5 odăi 1 bucatărie 1 odaie de baie. Novák János, negustor, Hot. Coronad. Fleischmann Henric, dentist, Târg. Calor Nr. 4. 5 odăi 1 bucatărie. Toți aceștia trebuie să părăsească orașul la 25 Ianuarie 1920.

- Barabás Jozsef, fost angajat, str. Fântâni 16, 3 od. 1 buc. Weinfeld Samuel, propr. de spitalătorie, str. Spitalului 63, 4 od. 1 buc atelier. Erdős Samuel, antreprenor, strada Neagră 8, 2 od. 1 buc. Farkas Jozsef, funcționar, str. Fântâni 3. La 29 Ianuarie toți cei mai sus trebuie să părăsească Brașovul. De nu vor asculta de ordinul dat, vor fi excoartați. Lehrer Jakob, comerciant, str. Castelului Nr. 45. 2 odăi 1 bucatărie. Goldstein Samuel, comerciant, str. Spitalului 64, 3 odăi 1 bucatărie. Laszlo Albert, pantofar, str. Castelului Nr. 25, 1 odaie 1 bucatărie. Illyés Károly, optiker, Ciocrac Nr. 27, 1 odaie 1 bucatărie. Ionás Elek, pantofar, str. Crucei Nr. 22, 1 odaie 1 bucatărie. Fink Gustav, mecanic, str. Ofanilor Nr. 43, 1 odaie 1 bucatărie. Molnár József, biratar, str. Fântâni Nr. 9, 1 odaie 1 bucatărie. Landt Jozsef, funcționar str. Vâmil Nr. 14, 2 odăi 1 bucatărie. Landtő nasc. Salomon Irma învătătoare str. Vâmil 14. Dr Zombort Albert, avocat, Șirul spitalului militar Nr. 3, 3 odăi 1 bucatărie. Bodor Géza, inspector vamal, locuința nr. 5 a indicat din partea poliției. Vass Dániel, pantofar, Pe Coastă Nr. 3, 2 odăi 1 bucatărie. Ráduly Imre, servitor str. Furcilor Nr. 5. a. 1 odaie. Balaskó János, zidar, str. Furcilor Nr. 15. a. 1 odaie. Dr. Ronbauer Tivadar, avocat str. Porții 67 1 odaie. Wilfinger Franz, croitor, str. Spitalului Nr. 41, 1 odaie 1 bucatărie. Nagy Erzsébet, funcționar Târgul Rșelor Nr. 16 1 odaie. Szőcs József, zugrav str. Sitsi 32 1 odaie 1 bucatărie. Daussek Jenő perier, str. Bisericii 30, 1 odăe 1 bucatărie. Lázár Mihály, consilier financiar, str. Lungă 201, 3 odăi 1 buc. Pál Istvan măsar str. Vâmil 14 2 od. 1 buc. Hirsch Miksa, agent, str. Spitalului 1 odaie. Kern Franz căpitan str. Liv. Poștel la scora. Leib Emanuel, agent, str. Neagră, 8, 1 odaie. Ungvári Árpád, măsar, str. Castelului 60, 2 odăi, un atelier. Temeșvári Gyula, procuror str. Lungă 9 1 odaie. Tompa Árpád, factor, str. Mich. Weiss 1 odaie. Segelstein Izrael, măcelar, str. Neagră 17, 3 od. 1 buc. Segelstein Mó, măcelar str. Lungă 101, 4 od. 1 buc. Ferenczy Andor, măcelar str. Rokus 12, 1 od. 1 buc. La 30 Ianuarie, cei de mai sus trebuie să părăsască Brașovul.

Ultima oră

Dela „AGENTIA DACIA”

Propagandă ungurească în Bihor. Oradea mare. Poliția a descoperit la doi indivizi maghiari cari veneau din Budapesta, pentru a agita în județul Bihor populația maghiară contra Românilor, foarte interesante documente cari erau imprimate pe cămăși Unul din acești indivizi Csery Lajos care a fost colonel în armata austro-ungară și avea misiunea de a îndemna populația maghiară să intre în armata lui Horthy, a putut fi arestat.

Serbia primește ultimatul Aliaților. Beograd. — Consiliul de miniștri sub președinția prințului, regent Alexandru a hotărât să primăscă ultimatul Aliaților privitor la compromisiul cu Italia. Trombici a avisat telegrafic la Paris această hotărâre pentru a fi comunicată Consiliului Suprem.

Cenzurat de l. Brotea.